

Lietuvių kalba 7 klasė 9 pamoka

Vardas, pavardė Data:

Klasės darbas.

Kartojame apie daktavardį. Reikia atlikti 117, 118, 119, 120 užduotis.

Namų darbai.

Atlikti 121, 122, 123 užduotis.

Artėja Padėkos diena.

Parašykite padėkos laišką. Pagalvokite kam rašysite, už ką norite padėkoti tame laiške.

117. Pabraukite daiktavardžius, viršuje pažymėkite giminę.

vyr.

Mikę jau du kartus perkėlė į kitą suolą. Dabar jis sėdi aukščiausiam suole, prie krosnies, kad mokytojas jį matytų. Jį išskyrė su Juozapėliu tik todėl, kad juodu pasidarė per daug dideli draugai, nes amžinai šnekėjo apie zuikius, voveres, karvelius, skaptavo, pasikišę po suolu, medinius vokietukus, galando peilius...

Petras Cvirka

118. Skliaustuose įrašykite žodelius **tas** ir **ta**, kur jie tinka. Pabraukite daiktavardžius, kurie gali būti tiek vyriškosios, tiek moteriškosios giminės.

Yra daiktavardžių, kurie gali būti tiek vyriškosios, tiek moteriškosios giminės, pavyzdžiui, *neklaužada* galime pavadinti tiek vyrą, tiek moterį. Dažnai tokie daiktavardžiai turi menkinamąją reikšmę ir baigiasi galūne *-a*.

(*Tas, ta*) nemokša, (*ta*) višta, (.....) teta, (.....) pikčiurna, (.....) padauža, (.....) svaja, (.....) akiplėša, (.....) naktibalda, (.....) Zita, (.....) prieblanda.

119. Pabraukite žodį, kuris padeda nustatyti išryškinto daiktavardžio giminę. Giminę parašykite.

vyr.

1. Tas **naktibalda** visus prižadina. 2. Mažoji dukrelė buvo tikra **neniuorama**. 3. Įžūlusis **valkata** kibo į atlapus. 4. Kas gi pagaliau patrauks mūsų mažąją **dabitą** nuo veidrodžio?

120. Parašykite daiktavardžių daugiskaitos vardininką.

Svečias, medis, grėblys, vyšnia, mįslė, pilis, akis, sūnus, skaičius, sesuo, akmuo.

Svečiai,

.....

.....

121. Yra daiktavardžių, turinčių tik vienskaitą: *varškė, grožis*. Jie vadinami **vienaskaitiniais daiktavardžiais**. Kai kurie daiktavardžiai vartojami tik daugiskaita: *kruopos, šiauliai*. Tai **daugiskaitiniai daiktavardžiai**.

① Raskite vienaskaitinius daiktavardžius ir juos pabraukite vienu brūkšniu (jų yra septyni).

Tortas, gripas, sąžinė, braškė, Nemunas, varškė, šiluma, liga, senatvė, kava, kalva.

② Raskite daugiskaitinius daiktavardžius ir juos pabraukite dviem brūkšniais.

Akiniai, sakiniai, rungtynės, atostogos, proskynos, vestuvės, rogės, snaigės, derybos.

122. Baikite linksniuoti.

Linksniai	Vienaskaita	Daugiskaita
Vardininkas <i>kas?</i>	kelias, žodis, klasė	keliai,
Kilmininkas <i>ko?</i>	kelio,	kelių,
Naudininkas <i>kam?</i>	keliui,	keliams,
Galininkas <i>ką?</i>	kelia,	kelius,
Įnagininkas <i>kuo?</i>	keliu,	keliais,
Vietininkas <i>kur? kame?</i>	kelyje,	keliuose,
Šauksmininkas	kely,	keliai,

123. ① Įrašykite tinkamą daiktavardžių galūnę.

Išsivedė laukinė ant..... mažylius paplaukyti. Puškėna geltonsnapiai sparniukais, irstosi koj....., stato uodegyt..... ir neria į gelm..... pasidairyti, koks ten pasaulis.

Nardė ežer..... senas, tvirtas lydis. Pajuto menkus pūkaplunksnius, išsoko kaip žaibas, pagriebęs ančiuką nusitempė į gilum..... Siūbtelejo meldynai, krūptelėjo gelsvapūčiai, o senė ant..... nė nesuprato, kas įvyko. Ančiuk..... skaičiuoti ji nemokėjo.

Gediminas Isokas

② Raskite tekste po daiktavardį, kuriems tiktų toks apibūdinimas (gramatinis nagrinėjimas), ir juos parašykite.

- – daiktavardis, bendrinis, vyr. g., dgs. įn.
- – daiktavardis, bendrinis, mot. g., dgs. įn.
- – daiktavardis, bendrinis, mot. g., vns. gal.
- – daiktavardis, bendrinis, vyr. g., dgs. kilm.